

P39 WPŁYW STANDARDOWO STOS. METOTREKSATU I KORTYKOSTEROIDÓW NA WYSTĘPOWANIE ZŁAMAŃ U KOBIET [...]

III Środkowo Europejski Kongres Osteoporozy i Osteoartrozy oraz XV Zjazd Polskiego Towarzystwa Osteoartrologii i Polskiej Fundacji Osteoporozy, Kraków 24-26.09.2009

Streszczenia:

Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja 2009, vol 11 (Suppl. 2), s:155-156.

P39

WPŁYW STANDARDOWO STOSOWANEGO METOTREKSATU I KORTYKOSTEROIDÓW NA WYSTĘPOWANIE ZŁAMAŃ U KOBIET CHORYCH NA REUMATOIDALNE ZAPALENIE STAWÓW (RZS)

Leszczyński P.

Oddział Reumatologii i Osteoporozy Szpital im. J. Strusia w Poznaniu
Zakład Reumatologii i Immunologii Klinicznej, Katedra Immunologii Klinicznej Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Słowa kluczowe: metotreksat, sterydy, RZS, złamania

Cel pracy. Ocena wpływu standardowego stosowania metotreksatu (MTX) i kortykosteroidów (KS) na występowanie osteoporotycznych złamań trzonów kręgowych oraz złamań pozakręgowych w grupie kobiet chorych RZS.

Materiał i metody. Badaniami objęto 133 kobiety chore na RZS rozpoznane zgodnie z kryteriami ACR. Średni wiek chorych wynosił 50.3 ± 13.1 lat natomiast czas trwania choroby wynosił $7,6 \pm 6,8$ lat. Chorzy byli leczeni przewlekłe KS oraz MTX odpowiednio: $4,0 \pm 3,0$ lat w średniej dobowej dawce $7,7 \pm 2,4$ mg na dobę i $4,3 \pm 3,4$ lat w średniej tygodniowej dawce $12,6 \pm 2,8$ mg na tydzień. Grupę kontrolną odpowiednią do płci i wieku stanowiło 141 kobiet. Złamania trzonów kręgowych oceniono metodą automatycznej morfometrii VFA (ang. Vertebral Fracture Assessment) przy użyciu aparatu Lunar Prodigy Advance (GE, Madison, WI, USA) z

oprogramowaniem enCore natomiast złamania pozakręgowo wykorzystując wnikliwą ankietę personalną oraz dokumentację medyczną pacjentów.

Wyniki. W grupie (n=93) stosujących przewlekłe zarówno KS jak i MTX stwierdzono 19 (20,4%) złamań trzonów kręgowych i 15 (16,1%) złamań pozakręgowych natomiast jakiegokolwiek złamanie wykazano u 34 osób (36,6%); odpowiednio $p=0,012$, $p=0,006$, $p=0,041$ pomiędzy grupami. W grupie chorych stosujących KS (n=107) jakiegokolwiek złamanie obserwowano u 40 osób (37,4%), a w grupie nie stosującej (n=26) jedynie u 4 osób (15,4%) $p=0,032$. W przypadku stosowania MTX odpowiednio wykazano obecność jakiegokolwiek złamania u 21 osób (19,6%) i u 16 (61,5%) osób nie stosujących MTX ($p=0,000$).

Wnioski. Standardowe stosowanie średnich dawek metotreksatu i małych dawek kortykosteroidów może mieć istotny wpływ na ryzyko wystąpienia jakiegokolwiek złamania osteoporotycznego w stosunkowo młodej grupie kobiet chorych na RZS.

P39

INFLUENCE OF STANDARD METHOTREXATE AND CORTICOSTEROIDS USE ON FRACTURE RISK IN FEMALE RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS.

—

Leszczyński P.

Department of Rheumatology and Osteoporosis, Szpital im. J. Strusia, Poznań, Poland

Department of Rheumatology and Clinical Immunology, University School of Medical Sciences, Poznań, Poland

Key words: *metotrexate, corticosteroids, RA, fractures*

Objective. To analyze influence of standard methotrexate and corticosteroids use on fracture risk in female rheumatoid arthritis patients.

Patients and methods. Study was carried out in 133 female RA patients who were diagnosed according ACR criteria. Average age was 50.3 ± 13.1 years and disease duration was $7,6 \pm 6,8$ years. All patients were on chronic corticosteroids and on methotrexate; respectively $4,0 \pm 3,0$ years and $4,3 \pm 3,4$ years. Average doses were respectively $7,7 \pm 2,4$ mg prednisone daily and $12,6 \pm 2,8$ mg methotrexate weekly. The control group consists of 141 healthy women. Vertebral fractures were diagnosed by automatic morphometry with densitometric method VFA (Vertebral Fracture Assessment) using Lunar Prodigy Advance (GE, Madison, WI, USA) densitometer with enCore software. Non-vertebral fractures were detected using special questionnaire and other medical documentation.

Results. In the study group of 93 RA female patients who were on

chronic corticosteroids and on chronic methotrexate 19 (20,4%) patients with vertebral fractures and 15 (16,1%) patients with non-vertebral fractures were founded. Any fractures were detected in the group of 34 (36,6%) patients ($p=0,012$, $p=0,006$, $p=0,041$ respectively between groups). In the group on chronic corticosteroids ($n=107$) any fractures were observed in 40 (37,4%) patients and in the group ($n=26$) without corticosteroids only in 4 (15,4%) patients; $p=0,032$. In patients on chronic methotrexate use any fractures where found in 21 (19,6%) as compare to never use in 16 (61,5%); $p=0,000$.

Conclusions. Standard chronic methotrexate use medium weekly dose and standard chronic corticosteroids use in low dose may have an influence on any osteoporotic fractures in quite young female RA patients.